

IKT-plan

for kommunale barnehager i Fredrikstad

Fredrikstad, Mai 2020

Vedtatt av Oppvekstutvalget 16. juni 2020

Innholdsfortegnelse

Innledning.....	3
Mål for planen	3
Oppbygging av planen.....	4
Forutsetninger	4
Rammer og økonomi	4
Økonomi	5
Innsatsområder for digital praksis i barnehagen	6
Innsatsområde 1:	6
Innsatsområde 2:	6
Innsatsområde 3:	7
Kompetansestrategi	8
Slik jobber vi med digital kompetanseutvikling i Fredrikstad kommune:	9
Vedlegg 1: Sammenfattet kartlegging av IKT utstyr i kommunale barnehager	11
Vedlegg 2: Investeringsplan.....	12
Vedlegg 3: Plan for kompetanseutvikling 2020-2024, digital praksis	14

IKT- plan for kommunale barnehager i Fredrikstad

Innledning

Barnehagens digitale praksis skal bidra til barnas lek, kreativitet og læring. Bruk av digitale verktøy i det pedagogiske arbeidet skal støtte opp om barns læreprosesser, og bidra til å oppfylle rammeplanens føringer for et rikt og allsidig læringsmiljø for alle barn (*Kunnskapsdepartementet, Rammeplan for barnehager, 2017*).

IKT-planen for kommunale barnehager i Fredrikstad er i tråd med føringer fra kommuneplanens samfunnsdel «Fredrikstad mot 2030» og overordnede styringsdokumenter for barnehage, Rammeplan for barnehager og Lov om barnehager.

IKT- planen er ment å være retningsgivende for arbeidet med barnehagens digitale praksis, og vil i første rekke gjelde for perioden 2020-2024 med årlig evaluering. Evalueringsarbeidet vil hovedsakelig innrapporteres i Fredrikstadkompasset fra den enkelte barnehage, og sammenfattes av barnehageetaten i en årlig kvalitetsmelding. Dette vil sikre en dynamisk IKT- plan, og oppfølging av behov for investeringer og kompetanseutvikling innenfor IKT i kommunale barnehager.

Mål for planen

Kommuneplanens samfunnsdel har mål om at alle har en oppvekst der de opplever mestring, tilhørighet og inkludering. Dette skal oppfylles gjennom blant annet å sikre at barn og unge utvikler ferdigheter for å møte morgendagens samfunn.

Formålsparagrafen i Lov om barnehager sier at barnehagen skal ivareta at barn utvikler grunnleggende kompetanser og ferdigheter. Læring skal foregå i det daglige samspillet med andre mennesker, med miljøet og nært sammenvevd med omsorg, lek og danning. IKT-planens gjennomføring fordrer et etisk ansvar og bevissthet fra personalet i barnehagen. Barnehagen skal utøve digital dømmekraft, og bidra til at barn utvikler begynnende etisk forståelse knyttet til digitale medier.

Barnehagen har et tydelig og stort ansvar for at alle barn utvikler digital kompetanse, slik at de kan fungere godt i kunnskapssamfunnet. Barnehagen skal bidra til å utjevne sosiale forskjeller, også når det gjelder digitale forskjeller. Det er allerede tegn til digitale skiller mellom barn, ikke bare basert på tilgang til digitale verktøy, men også i forhold til nettvett og kildekritikk. Bevissthet i barnehagen om digitale forskjeller blant barn og hensyn til ulikheter kan bidra til sosial utjevning.

IKT- planen for kommunale barnehager i Fredrikstad skal bidra til å sikre en jevnere fordeling av muligheter og ressurser, slik at alle barn i kommunale barnehager har likt utgangspunkt for utvikling og for å nå sitt potensiale.

Oppbygging av planen

IKT- planens inndeling er todelt. Først presenteres rammer og økonomi som forutsetninger for å arbeide systematisk med digital praksis i barnehagen. Deretter presenteres tre innsatsområder som omhandler det direkte arbeidet med digital praksis i virksomhetene. Kompetansestrategi for ansatte i barnehagen, plan for kompetanseutvikling og investeringsplan følger avslutningsvis som vedlegg.

Forutsetninger

Rammer og økonomi

En kartlegging foretatt høsten 2019 viser at om lag 50% av de kommunale barnehagene har satt digital praksis på dagsordenen. Ca. 20% av barnehagene innrapporterte at de har et opplæringsystem for de ansatte for bruk av IKT-verktøy. Derfor må det lages en enhetlig plan for IKT-satsingen i barnehagene.

Det er over tid investert noe ulikt i digitalt utstyr i barnehagene. Kartlegging av eksisterende IKT-utstyr og plan for utskifting blir en sentral del av innføring av IKT- planen.

Alle virksomheter må være tilrettelagt for å møte den digitale framtiden. Dette innebærer at alle barnehagene skal ha tilfredsstillende nettilgang slik at barn og ansatte kan bruke digitale verktøy effektivt og fleksibelt.

Mye av eksisterende utstyr har for liten kapasitet for dagens krav til funksjonalitet og må byttes ut. Hver virksomhet bør vurdere plassering og type anvendelse av eksisterende utstyr. Investeringsplan for IKT-utstyr og plan for kompetanseutvikling følger som vedlegg til IKT- planen, og oppnådd resultat samt veien videre presenteres i neste års kvalitetsmelding fra barnehageetaten.

Det bør være en målsetting ved rullering av fireårsperiode at virksomhetene har tilstrekkelig utstyr og kompetanse til å jobbe målrettet mot overordnet mål angitt i IKT- planen.

Økonomi

Mål for oversikt over utstyr og investeringsplan vil se slik ut:

Kartlegging av utstyr barnehagen har pr. dags dato.

Barnehage	Utstyr og antall (PC og nettbrett)	Alder	Annen relevant informasjon (eks bredbåndskvalitet/nett-tilgang og ressursperson internt i virksomheten)

Sammenfattet kartlegging for høsten 2019 følger i vedlegg 1.

I det følgende er det angitt forslag til en investeringsplan basert på kartlegging. Et økonomisk løft blir nødvendig for å møte målsettingen med IKT- planen.

Investeringsplan for oppgradering av utstyr og kompetanse vil se slik ut:

Tiltak	Beskrivelse	Mål	Investering 2020	Investering 2021	Investering 2022	Investering 2023	Investering 2024

Investeringsplan følger i vedlegg 2

Innsatsområder for digital praksis i barnehagen

Innsatsområder for digital praksis i barnehagen deles inn i kompetanse, ansvar og roller, og bruk. Innsatsområdene gjenspeiler hva Fredrikstad kommune har som fokusområder i arbeidet med digital praksis for de kommunale barnehagene.

Innsatsområde 1:

Kompetanse

Ansatte i barnehage

Profesjonsfaglig digital kompetanse og digitale ferdigheter hos ansatte er en forutsetning for digital praksis i barnehagen.

Ansatte i barnehagen skal

- ha grunnleggende ferdigheter i IKT slik at de kan bruke digitale verktøy knyttet til det pedagogiske og administrative arbeidet.
- ha digital kompetanse slik at de kan bruke digitale verktøy aktivt og skapende, og etter hvert gi barna utfordringer.
- tilbys kurs og veiledning utfra den enkelte sitt nivå.
- ha kjennskap til IKT-del i Foreldrekompasset, og benytte materialet som ressurs i foreldresamarbeidet. Dette vil på sikt gjelde for alle barnehagene, når de har tatt del i Foreldrekompassprogrammet.

Barn i barnehage

- Alle barn skal få bruke digitale verktøy aktivt sammen med voksne og andre barn for å utvikle sine digitale ferdigheter.
- Alle barn skal få mulighet til erfaring med ulike digitale verktøy.
- Alle barn skal få støtte i å utarbeide digital dømmekraft.

Innsatsområde 2:

Ansvar og roller

Å legge til rette for at digital kompetanse kan tilegnes på alle nivåer blant barn og ansatte i barnehagene, kan oppleves ulikt i virksomhetene.

Suksessfaktorer i implementeringsfasen av IKT i barnehagen antas å omfatte tilstrekkelig tid og utstyr, samt kompetanse og holdninger knyttet til digitale verktøy hos virksomhetsledere og ansatte.

Det er etablert en IKT-gruppe med deltakere fra virksomhetsledere og barnehageetaten. Gruppen fungerer som ressurs for kommunale barnehager, og arbeidet kvalitetssikres gjennom

- årlig deltakelse på DAB-konferanse eller lignende kompetansehevingstiltak.
- samarbeidsmøte 4 ganger pr. år.
- kartlegging av IKT- utstyr. Ansattes kompetanse innhentes av barnehageetaten, og holdes oppdatert i samarbeid med virksomhetsledere.
- investeringsplan og kompetansetiltak utarbeides i fellesskap av IKT- gruppen. Dette gjøres på bakgrunn av kartleggingen av eksisterende utstyr og digital kompetanse.
- IKT-gruppen vurderer fortløpende aktuelle læringsplattformer og programvarer for kommunale barnehager. Pr. dags dato er det inngått lisensavtale med Gyldendal for læringsplattformen Salaby. Lisensen tilhører barnehageetaten. Avtalen evalueres av IKT-gruppen etter ett år i drift.

Innsatsområde 3:

Bruk

Ansatte i barnehage

I tråd med Rammeplan for barnehager skal ansatte i barnehagen legge til rette for at barn utforsker, leker, lærer og skaper gjennom digitale uttrykksformer.

Ansatte i barnehagen

- bruker digitale verktøy pedagogisk og administrativt.
- bruker IKT til planlegging, daglig kontakt med barna og etterarbeid.
- bruker kommunale digitale plattformer, e-post og hjemmesider i kommunikasjon med foresatte, kollegaer og andre samarbeidsaktører.
- har tilstrekkelig tilgang på utstyr.
- bruker digitale verktøy aktivt sammen med barna.
- utøver digital dømmekraft når det gjelder informasjonssøk, ha et bevisst forhold til opphavsrett og kildekritikk og ivareta barnas personvern.

- benytter kunnskap om digital dømmekraft i foreldresamarbeid. IKT-del i Foreldrekompasset kan på sikt benyttes av alle barnehagene som ressurs på foreldremøter og i samtaler med foreldre.

På Fredrikstad kommune sin hjemmeside er det virksomhetspresentasjon av barnehagene i kommunen. Her administrer den enkelte virksomhet informasjon om sin barnehage digitalt ut til befolkningen.

Barn i barnehage

Alle barn deltar i bruk av digitale verktøy som en naturlig del av aktivitetene i barnehagen, og opparbeider gjennom dette holdninger til IKT.

Barna skal ha mulighet til

- kreativ og skapende bruk sammen med aktiv voksen.
- å selv skape noe gjennom digitale uttrykksformer sammen med aktiv voksen.

Foreldre til barn i barnehagen

Gjennom foreldresamarbeid legger barnehagen til rette for at foreldre får

- bevisstgjøring i nettvett, kildekritikk og kunnskap om IKT for og med barn. IKT-del i Foreldrekompasset er en ressurs som personalet på sikt kan benytte i foreldresamarbeidet.

Kompetansestrategi

Digital praksis i barnehagen krever kompetanse som omhandler mer enn tekniske ferdigheter. Å tilby barn digitale verktøy stiller krav til didaktiske refleksjoner som omhandler etikk, digital dannelse og forståelse av konteksten for bruk av digitale verktøy.

Begrepet dannelse kan ses i sammenheng med digital praksis i barnehagen. Digital dømmekraft omhandler nettvett, opphavsrett, personvern, kildekritikk og tiltak mot mobbing. Dannelse omhandler hvordan vi som mennesker forholder oss til våre sosiale omgivelser og verden rundt oss. Refleksjon rundt digital dannelse og hvordan IKT bidrar til å knytte oss sammen med omverdenen, kan bidra til holdningsskapende refleksjoner hos ansatte som bringes inn i pedagogisk arbeid med barna.

Slik jobber vi med digital kompetanseutvikling i Fredrikstad kommune:

Plan for kompetanseutvikling følger i vedlegg 3.

Salaby

Barnehageetaten har inngått avtale med Gyldendal om ettårig lisens på Salaby. Samtlige ansatte i kommunale barnehager får opplæring i programvaren våren 2020. Opplæringen skjer i regi av Gyldendal.

Kompetansepluss

Det er søkt midler for ansatte i 14 kommunale barnehager om kompetanseheving gjennom AOF og Kompetanse Norge «Kompetansepluss», på området grunnleggende ferdigheter i lesing/skriving og IKT. Opplæringen har forventet oppstart i april 2020, og er tilpasset assistenter og fagarbeidere. Opplæringen gjennomføres på deltid med 100 timer pr. deltaker i tidsrommet april 2020 - juni 2021. Prioritert målgruppe fra Kompetanse Norge var i søkeprosessen ansatte med lav formell utdanning og/eller minoritetsbakgrunn.

ReKomp

Nettverk «Utviklingsarbeid» søker i 2020 om ReKomp-midler for kunnskapsutvikling i digital praksis for sine ansatte. Nettverket består av 7 kommunale barnehager, totalt 114 ansatte.

Kommunalt tiltak i planleggingsfase

IKT- kafe-gruppen planlegger korte workshops for kompetanseheving innen digital praksis i barnehagen. Ideen er basert på en form med flere korte opplæringsbolker, som kan arrangeres med tidsavgrensning på 2 - 2,5 time innenfor barnehagens åpningstid.

Kompetansebank

Utdanningsdirektoratet

Utdanningsdirektoratets kompetanseportal har kompetansepakken «digital dømmekraft i barnehagen». Målet med kompetansepakken er å gi ansatte i barnehagen mulighet til å jobbe med sin egen digitale dømmekraft. Det anbefales at hele barnehagen deltar.

Logg inn med Feide (Felles Elektronisk IDEntitet), eller lag egen bruker for innlogging.

Snarvei: [IKT-plan](#)

Iktplan.no er for øvrig en ressurside som den enkelte barnehage anbefales å gjøre seg godt kjent med. Siden presenterer eksempler på pedagogisk aktivitet med digitale verktøy sammen med barn. Aktivitetene er knyttet opp til rammeplan og barns gryende digitale ferdigheter.

NAFO: Nasjonalt senter for flerkulturell opplæring

Tema Morsmål er nettside med flerspråklige ressurser til bruk i barnehage og skole. Formålet med nettsiden er å samle og utvikle ressurser for morsmålstøttet og flerspråklig arbeid i barnehagen.

Snarvei: morsmaal.no

Nasjonalbiblioteket

E-bøker er tilgjengelig og kan benyttes til høytlesing og på storskjerm i barnehagen. Det anbefales at barnehagene gjør seg kjent med hva Nasjonalbiblioteket har av barnebøker.

Anbefalt faglitteratur:

Hardersen, Barbro: *App`legøyer og app`estreker- profesjonsfaglig digital kompetanse i barnehagen*, Cappelen Damm Akademisk, 2016.

Johansen, Stine Liv: *Barns liv med medier*, Cappelen Damm Akademisk, 2015

Podcast: Digbart

<https://www.digitalkreativitet.no/podkast-om-digitalisering-i-barnehagen/>

Vedlegg 1: Sammenfattet kartlegging av IKT-utstyr i kommunale barnehager

Grunnlag for investeringsplan 2020-2024

Høsten 2019 innrapporterte kommunale barnehager kartlegging av IKT- utstyr i egen virksomhet etter følgende kriterier:

Barnehage	Utstyr og antall (PC og nettbrett)	Alder	Annen relevant informasjon (eks. bredbåndskvalitet/nettilgang og ressursperson internt i virksomheten)

Kartleggingen viste at innføringen av Vigilo i august førte til at flertallet av barnehagene måtte investere i nye bærbare PC'er.

Tendenser i kartleggingen viser at PC-investeringene benyttes hovedsakelig til Vigilo, og til daglig administrativt arbeid av ansatte.

En av barnehagene konkretiserer: «I forhold til pedagogisk bruk er nettbrett det digitale verktøyet vi bruker mest i dag». Øvrige virksomheter melder ikke inn hvordan de benytter PC og iPad i pedagogisk arbeid med barna.

Det antas mest hensiktsmessig, med tanke på brukervennlighet og tilgjengelighet, av investeringer i IKT-utstyr bør prioritere iPad. Barnehagene har i snitt 1 iPad pr. avdeling, med snittalder på 4-5 år.

Bredbåndsakтивitet og nettilgang rapporteres som tilfredsstillende i de fleste virksomhetene. God nettilgang er en klar forutsetning for bruk av digitale verktøy i barnehagene. It-avdelingen må arbeide videre for å få dette på plass i alle barnehagene.

Flere av virksomhetene melder inn at de har prosjektorer og interaktiv tavle. Det vil være hensiktsmessig å kartlegge bruk og alder. Dette med tanke på videre investeringsplan, og vurdering av behov for oppgradering. Interaktiv tavle kan være en målsetting for samtlige virksomheter innen rullering av planen etter fireårsperioden.

Enkelte av virksomhetene melder inn navngitt ressursperson. Kompetanseheving av personalet føres inn i plan for investeringer. Plan for kompetanseutvikling er i eget vedlegg.

Vedlegg 2: Investeringsplan

Oppgradering av utstyr og kompetanseheving

Tiltak	Beskrivelse	Mål	Investering 2020	Investering 2021	Investering 2022
Salaby	Avtale inngått med Gyldendal om foreløpig ettårig lisens på programvaren Salaby.	Ressursmateriale. Øke digital praksis i barnehagen.			
iPader	Behov for oppgradering.	1 iPad av nyere dato på hver avdeling til bruk sammen med barn.			
Interaktive tavler		Øke mulighet for bruk av IKT i gruppe.			
Kompetanse pluss	Økt kompetanse til ansatte i IKT og les/skriv. Behov for investering av noe PC.	Økt kompetanse og grunnopplæring i IKT og lesing/skriving for assistenter og fagarbeidere og/eller ansatte med minoritetsbakgrunn.	AOF disponerer midlene til lærerressurs. Fordeles på år 2020/21.	AOF disponerer midlene til lærerressurs. Fordeles på år 2020/21.	
Øvrige kompetanse-tiltak	IKT- kafé (tenkt samme form for organisering som «Rett på»).	Tilpasset kompetanseheving i grupper for hele personalet – økt kunnskap og ferdigheter.			

Tiltak	Beskrivelse	Mål	Investering 2023	Investering 2024
Øvrige kompetanse-tiltak	IKT- kafé (tenkt samme form for organisering som «Rett på»).	Tilpasset kompetanse-heving i grupper for hele personalet – økt kunnskap og ferdigheter.		
iPad	Behov for oppgradering.	1 iPad av nyere dato på hver avdeling til bruk sammen med barn.		
Interaktive tavler		Øke mulighet for bruk av IKT i gruppe.		

Vedlegg 3: Plan for kompetanseutvikling 2020-2024, digital praksis

Hva	Hvorfor	Hvem	Når
Digitale læringsunivers - Salaby	<p>Barnehageetaten har inngått avtale med Gyldendal om foreløpig ettårig lisens på programvaren Salaby som digitalt læringsunivers for kommunale barnehager. Oppstart av lisensavtale er januar 2020. Barnehagene gjør seg kjent med programvaren, og tilbys opplæring våren 2020.</p> <p>Bakgrunn for valg av Salaby som programvare i kommunale barnehager er basert på tanken om å skape sammenheng og helhetlig utdanningsløp. Skoler i Fredrikstad kommune benytter Salaby som læringsplattform.</p> <p>Salaby barnehage gir barn i barnehage muligheter til å utforske, reflektere og skape digitalt. Ansatte gis tilgang til temapakker og støtte til bruk av de digitale ressursene.</p>	Alle ansatte i kommunale barnehager.	Vår 2020.
«Kompetansepluss»- grunnleggende ferdigheter i lesing/skriving og IKT	Kompetansehevingsprogram i regi av AOF og Kompetanse Norge. Hensikten er å gi ansatte økt kompetanse i digital praksis og lesing/skriving.	<p>Assistenter og fagarbeidere og/eller ansatte med minoritetsbakgrunn.</p> <p>Søknad er innvilget for ansatte fra 14 kommunale barnehager.</p>	<p>Planlagt oppstart er april 2020.</p> <p>Varighet deltidsprogram: april 2020-juni 2021, til sammen 100t. pr. deltaker.</p>
IKT kafé – i planleggingsfase	Korte workshops med aktuelle temaer innen digitalt arbeid i barnehagen kan bidra til kompetanseutvikling. Tanken er å benytte et konsept innen barnehagens åpningstid, hvor man benytter kompetanse- og erfaringsdeling som utgangspunkt for opplæring.	Alle ansatte i kommunale barnehager.	Høst 2020-2024 Kontinuerlig prosess.

	<p><i>Aktuelle temaer:</i></p> <ul style="list-style-type: none">- digital dømmekraft- digital dannelse- mediepedagogikk/profesjonsfaglig digital kompetanse- tips og erfaringer fra barnehagene <p>Barnehagene oppfordres til å melde behov og ønsker om innhold inn til IKT-gruppen.</p>		
--	---	--	--

